

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Затверджую

Голова приймальної комісії

О.В. Поркуян

2017 р.

ПРОГРАМА

додаткового фахового вступного випробування для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 035.01 «Філологія. Українська мова та література» за освітньою програмою 035.01 «Філологія. Українська мова та література» на основі здобутого раніше освітнього ступеня бакалавра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за іншою (неспорідненою) спеціальністю

Програма складена на підставі робочого навчального плану спеціальності 035 – «Філологія» (Українська мова та література)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

зав. каф., к. пед.н, доц. Бондаренко Г.П.

д.філол.н., проф., проф. кафедри української
філології та журналістики Пустовіт В.Ю.

к.філол.н., доц., доц. кафедри української
філології та журналістики Барвіна Н.О.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У якості програми для вступних випробувань зі вступниками до СНУ ім. В. Даля у 2017 р. використано навчальний план підготовки бакалаврів напряму 6.020303 «Філологія» майбутня спеціальність (035) – «Філологія» (Українська мова та література). Зважаючи на варіативність з підготовки студентів філологічного напряму освіти до програмами включено матеріал, який відображено в усіх підручниках, рекомендованих для підготовки студентів-філологів.

Матеріал з української мови програми вступних випробувань розподілено за такими розділами: "Українська мова" ("Фонетика. Графіка", "Лексикологія. Фразеологія", "Будова слова. Словотвір", "Морфологія", "Синтаксис", "Стилістика", "Орфоепія", "Орфографія", "Розвиток мовлення") та "Українська література" ("Усна народна творчість", "Давня українська література", "Література кінця XVIII – початку XX ст.", "Література XX ст.", "Творчість українських письменників-емігрантів", "Сучасний літературний процес").

Програма складається з "Програмних питань для вступних випробувань з абітурієнтами з дисциплін: "Українська мова" та "Українська література", "Критеріїв оцінювання знань при проведенні вступного випробування", "Пояснювальної записки".

1. Програма фахового вступного випробування

Необхідний обсяг знань вступника, що має освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра з напряму підготовки «Українська мова та література» забезпечують такі нормативні дисципліни, передбачені навчальним планом: «Теоретична фонетика і фонологія», «Теоретична лексикологія і фразеологія», «Теоретична граматики (морфологія)», «Теоретична граматики (синтаксис)», «Українська діалектологія», «Усна народна творчість», «Давня українська література», «Історія української літератури (18 – 19 ст)», «Історія української літератури (19 – 20 ст)», «Історія української новітньої літератури».

Теоретична фонетика і фонологія. Аспекти вивчення звуків мови: акустичний, артикуляційний, функційний. Фонема: її ознаки, основні функції. Головні типи варіантів фонем. Фонологічні школи. Фонетична і фонематична транскрипції. Класифікація голосних і приголосних звуків. Чергування голосних в українській мові (з історичними коментарями). Чергування приголосних в українській мові (з історичними коментарями). Модифікації приголосних фонем української мови: акомодация, асиміляція та її типи, дисиміляція, позиційні модифікації, спрощення, подовження. Особливості орфоепії сучасної української літературної мови. Типи складів. Акцентуація в українській мові. Графічна система сучасної української літературної мови.

Принципи української орфографії. Фонетичний, фонологічний, орфоепічний і графічний аналізи.

Теоретична лексикологія і фразеологія. Лексичне значення слова і поняття. Типи лексичних значень. Однозначність і багатозначність слів української мови. Лексико-семантичні відношення між словами. Омоніми й пароніми в українській мові. Синоніми, їхні типи й функції в мові. Антоніми, їхні типи, стилістична роль. Лексика української мови з погляду походження. Лексика української мови зі стилістичного погляду. Лексикологічний аналіз. Класифікація фразеологізмів. Структура фразеологізму. Системні відношення фразеологізмів. Джерела фразеологізмів. Фразеологічний аналіз. Характеристика найважливіших словників.

Теоретична граматики (морфологія). Поняття морфеми. Класифікація морфем. Основа слова та її структурні різновиди. Аналіз морфемного складу слова. Основні поняття і терміни словотвору: твірна основа, словотворчі засоби, способи словотвору, словотвірна модель, словотвірний тип. Словотвірний аналіз слова. Способи вираження граматичних значень слова в українській мові. Іменник: семантичні групи, категорія роду, числа, відмінка, поділ на відміни (з історичними коментарями). Прикметник: розряди, відмінювання. Числівник: граматичні ознаки, класифікація за значенням і будовою, відмінювання. Займенник: граматичні ознаки, відмінювання. Безособово-предикативні слова. Дієслово: категорія виду, часу, особи, стану способу, типи дієвідмін і розрізнення їх. Дієприкметник: значення, граматичні ознаки, творення, уживання. Дієприслівник: значення, граматичні ознаки, творення, уживання. Прислівник: значення, граматичні ознаки, групи за значенням, морфологічні типи. Модальні слова. Прийменник. Сполучник. Вигук. Частка.

Теоретична граматики (синтаксис). Основні синтаксичні одиниці. Реченнєвотвірні і сполученнєвотвірні синтаксичні зв'язки. Типи словосполучень за будовою і морфологічним вираженням головного слова. Семантико-синтаксичні відношення у словосполученні. Синтаксичні форми керування і прилягання, узгодження і кореляції. Цілісні словосполучення, їхні функції і семантика. Граматичні категорії речення. Типи речень за модальністю. Формально-граматична будова простого речення. Поняття члена речення. Підмет, присудок, додаток, означення, прикладка, обставина: засоби вираження і семантика. Складносурядне речення: структура і семантичні відношення. Семантико-синтаксична структура речення. Категорія суб'єктивної модальності, категорія предикативності: структура і семантика. Парадигма речення: проблеми обсягу парадигми, особливості дериваційної парадигми речення. Структурна схема речення. Формально-ускладнене просте речення. Вставні, вставлені слова, словосполуки, речення. Відокремлені звороти, особливості вираження категорії напівпредикативності. Однорідні члени речення, узагальнювальні слова при однорідних членах речення. Складнопідрядне речення: формально-граматична, логіко-граматична, структурно-семантична класифікації. Складнопідрядні речення

нерозчленованого і розчленованого типу: структура і семантичні типи. Безполучникові складні речення диференційованого і недиференційованого типу: структура і семантика. Текст, структура, категорії і функції.

Усна народна творчість. Жанри української народної словесності. Провідні тенденції та явища їх розвитку і становлення. Вплив фольклору на формування української літератури. Історія дослідження фольклору. Місце української народної творчості в контексті світової культури.

Давня українська література. Література Київської Русі (Княжа доба). Оригінальна література Київської Русі. Література XIV–XVI ст. Література другої половини XVII ст. Українська література XVIII ст. Творчість Григорія Сковороди.

Класична українська література. Історія української літератури першої половини XIX ст. Іван Петрович Котляревський (1769–1838). Петро Петрович Гулак-Артемівський (1790–1865). Павло Павлович Білецький-Носенко (1774–1856). Євген Павлович Гребінка (1812–1848). Григорій Федорович Квітка-Основ'яненко (1778–1843). Український романтизм. Амвросій Лук'янович Метлинський (1814–1870). Микола Іванович Костомаров (1817–1885). Віктор Миколайович Забіла (1808–1869). Михайло Миколайович Петренко (1817–?). Микола Васильович Гоголь (1809–1852). Пантелеймон Олександрович Куліш (1819–1897). Маркіян Семенович Шашкевич (1811–1843). Іван Миколайович Вагилевич (1811–1866). Яким Федорович Головацький (1814–1888). Утвердження критичного реалізму (40–60 рр. XIX ст.). Тарас Григорович Шевченко (1814–1861). Поеми Т.Г. Шевченка 1839 – 1842 років. Драматургія Т.Г. Шевченка. Утвердження революційно-демократичних позицій митця, твори періоду "трьох літ" як результат зрілості суспільно-політичних, філософсько-естетичних принципів поета. Твори Т.Г. Шевченка 1845 року. Лірика періоду заслання – розвиток демократичної творчості митця. Поеми та балади Т. Шевченка періоду заслання. Нижгородський період у творчості Т.Шевченка. Лірика останнього періоду творчості Т.Г. Шевченка. Історія української літератури другої половини XIX ст. Творчість І. Нечуя-Левицького. Творчість П. Мирного. Творчість Б.Д. Грінченка. Творчість М. Старицького. Творчість І. Карпенка-Карого. Творчість І. Франка. Історія української літератури кінця XIX – початку XX ст. Неонародницька та модерністська тенденція розвитку української літератури зламу віків. Характеристика української лірики кінця XIX – початку XX ст. Модернізація української драми на стику віків.

Новітня українська література. Естетичні засади українських літературних організацій початку XX ст. Літературна дискусія 1925-28 рр. Творчість М. Хвильового, Г. Косинки, Ю. Яновського. Гумор Остапа Вишні. Кіноповісті О. Довженка. Поезії П. Тичини, М. Рильського, В. Сосюри. Література української діаспори. Творчість Є. Маланюка, О. Теліги. Проза В. Барки, У. Самчука, І. Багряного. Драматургія М. Куліша, І. Кочерги, М. Стельмаха, О. Коломійця. Історія української літератури 60-90-х років

XX ст. Л. Костенко, В. Симоненко, І. Драч, Д. Павличко, В. Стус, В. Голобородько.

Сучасна українська література. Загальна характеристика українського літературного процесу кінця XX і першого десятиліття XXI ст.

2. Перелік рекомендованої літератури

Українська мова

1. Алефіренко М. Ф. Теоретичні питання фразеології. — Харків, 1987.
2. Бевзенко С.П. Українська діалектологія. К., 1980.
3. Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Граматика української мови. Морфологія. — К., 1993.
4. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис. — К., 1993.
5. Головащук С. І. Українське літературне слововживання: Словник-довідник. — К., 1995.
6. Жовтобрюх М. А. Українська літературна мова. — К., 1984.
7. Історія української мови. Морфологія. — К., 1978.
8. Карпенко Ю. О. Фонетика і фонологія сучасної української літературної мови. — Одеса, 1996.
9. Кучеренко І. К. Теоретичні питання граматики української мови.— К., 2000.
10. Слинько І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська М. Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. — К., 1994.
11. Сучасна українська літературна мова / Грищенко А. П., Мацько Л. І., Плющ М. Я. та ін. / За ред. А. П. Грищенка. — К., 1993.

Українська література

1. Агеєва В. Українська імпресіоністична проза. — К., 1994.
2. Грушевський М. Історія української літератури. - Т. 2. - К., 1993.
3. Гундорова Т. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. — К., 1997.
4. Єфремов С. Історія українського письменства. - К., 1995.
5. Історія української літератури. XIX століття: У 3 кн. Кн. I / За ред. М.Т.Яценка. — К., 1995.
6. Кононенко П. Українська література. Проблеми розвитку. — К., 1997.
7. Кравченко А. Молода українська проза. - К., 1990.
8. Кудрявцев М. Драма ідеї в українській новітній літературі. — Кам'янець-Подільський, 1997.
9. Мельник В. Суворий аналітик доби (Валер'ян Підмогильний). — К., 1994.

- 10.Павличко С. Дискурс українського модернізму. – К.: Либідь, 1997.
- 11.Панченко В. Магічний кристал: Сторінки історії українського письменства. – К., 1995.
- 12.Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К., 2000.
- 13.Погрібний А. Криниці, яким не зміліти. Полеміка. Літературні огляди. Діалоги - К., 1994.
- 14.Славутич Яр. Розстріляна муза: Мартирола: Нариси про поетів. – К., 1992.

3. Критерії оцінювання

Результати фахового вступного випробування оцінюються за 100-бальною шкалою.

5 відповідей - 60 балів, кожна наступна правильна відповідь оцінюються в 2 бали. Мінімальна кількість прохідних балів – 60, максимальна кількість балів – 100 балів

Набрані вступником бали менше 60 є недостатніми для участі в рейтинговому конкурсі на зарахування.

4. Порядок проведення додаткового вступного випробування

Додаткове вступне випробування проводять як письмовий іспит. Для проведення вступного іспиту формують окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного іспиту ухвалюють рішенням фахової атестаційної комісії, про що складають відповідний протокол, який передають до приймальної комісії.

Для проведення вступного іспиту головами фахових атестаційних комісій попередньо готують екзаменаційні білети відповідно до «Програми фахових вступних випробувань». Програму фахових вступних випробувань оприлюднюють засобами наочної інформації на Web-сайті (<http://www.snu.edu.ua>) та інформаційних стендах кафедри української мови та літератури.

Іспит проводять у терміни, передбачені Умовами прийому до СНУ ім.В.Даля.

На іспит вступник має прийти з паспортом, за наявності якого він отримує екзаменаційний лист, завдання (екзаменаційний білет). Екзаменаційний білет містить 25 тестових запитань з однією правильною відповіддю. Вступник відповідає на них, попередньо готуючись 1 годину загалом. Користуватися під час підготовки друкованими або електронними інформаційними засобами заборонено.

Готуючись до відповіді, вступник використовує листи відповіді, які зберігають після випробування в приймальній комісії.

Результати випробування оцінюють за 100-бальною шкалою за правилами, зазначеними в розділі “Критерії оцінювання” цієї пояснювальної

записки, і записують до «Екзаменаційного листа». Рівень знань вступника за результатами іспиту заносять також до екзаменаційної відомості і підтверджують підписами трьох членів комісії. Відомість оформлюють одночасно з «екзаменаційним листом» вступника і передають до приймальної комісії.

Заяву про апеляцію вступник може подати в день оголошення результатів до 17.00 години.

Голова фахової атестаційної комісії

к.е.н. Федорова О.В.

Члени фахової атестаційної комісії

д.пед.н. Бондаренко Г.П..В.

д.філол. н. Пустовіт В.Ю.

к.філол.н. Барвіна Н.О.